

05 נובמבר 2013

כללי רשות המים לשמיעת עמדות הציבור לקראת קביעת תעריפי המים לינואר 2014

רשות המים פרסמה אתמול, ה- 4 לנובמבר 2013, טיוטות כללים הנוקטות בתעריפי המים שהרשות מתכוונת להשית בתחילת השנה הבאה על כל המגזרים וכל סוגי המים לתחילת השנה הבאה.

ניתן להגיש לרשות השגות עד לתאריך ה- 24 לנובמבר 2013 בשעה 12:00 לפקס שמספרו: 03-6369750, ולוודא קבלת הפקס ברשות בטלפון שמספרו: 03-6369600/5.

טיוטות הכללים כפי שיפורטו בהמשך – עקרונית ומספרית, מעמידות אותנו בעמדה לא פשוטה של ויכוחים עקרוניים מול רשות המים – כמעט בכל הגזרות. שני היבטים חמורים במיוחד הם – קביעת התעריף למי הקולחין שמספקת חברת "מקורות", וכן קביעת תעריף המים הביתיים אותם ישלמו הישובים לחברה. עמדת התאחדות חקלאי ישראל תגובש, מקצועית ופוליטית ומשפטית, וניירות העמדה יוגשו לרשות המים לשימוע, ויופצו לציבור החקלאים ונבחריהם. במידה ויחולו שינויים במספרים או בגישה עוד בטרם השימוע, נודיע. לשאלות והבהרות, באם נדרש, ניתן לפנות לרחל במייל: Rachel@iff.co.il.

להלן פירוט התעריפים השונים הנוגעים לחקלאות ולהתיישבות, ודברי הסבר בצידם.

1. מים שפירים המסופקים על ידי "מקורות"

קביעת תעריף המים לחקלאות החל מ – 1 לינואר 2014 כוללת את המרכיבים הבאים:

(א) העלאת מחיר על פי אומדן עדכון מדדים של 1% (החישוב המדויק נערך בסמוך לקביעת התעריפים עצמם).

(ב) עדכון מדרגה חמישית מתוך שבע של ייקור המים השפירים על פי הסכם המים.

גובה המדרגה עומד בינואר 2014 על 0.127 שקל/מ"ק.

ג) החל מינואר 2014, לא יחולו יותר תעריפי א', ב' וג' – כפי שהיה נהוג שנים רבות ויונהג מחיר אחיד לכל צריכת המים שבמסגרת ההקצאה. מעבר לתעריף ממוצע אחיד, חייב קביעת מחיר בגובה מחיר א' ועוד 6 אגורות/מ"ק. במטרה לא להחיל ייקור חד מידי על צרכני המים שמרבית צריכתם או כולה נמצאת ברמה נמוכה מ- 50% ממכסת הבסיס שלהם ושילמו עד כה את תעריף א' הנמוך, הוסכם שהמעבר יחולק לשתי פעימות, והתעריף שייקבע יהיה מורכב – משני סעיפי המשנה הקודמים ועוד 3 אגורות/מ"ק בלבד.

על פי חשבון זה, התעריף שצריך להיקבע, לעומת שלושת התעריפים הקיימים הוא של 2.147, לפי החשבון הבא: שקל/מ"ק

1.969	תעריף א' מ- 1 יולי 2013
1.989	ייקור בעדכון מדדים
0.127	תוספת מחיר בגין הסכם המים
0.030	תוספת בגין מעבר למחיר אחיד
2.146	סה"כ

בטיטת הכללים שרשות המים הוציאה אתמול לשימוע, ננקט תעריף של 2.151 שקל/מ"ק הגבוה בחצי אגורה מהחשבון הנכון. ייערך ניסיון לבירור עם רשות המים את פשר ההפרש. יש לציין, כי דברי ההסבר אותם כתבה רשות המים, המתייחסים בעיקר למעבר למכסות בסיס מעודכנות לישובים המתוכננים כעת, ולחקלאות הפרטית והמגזרית בשלב הבא, מלאים בחוסר דיוק בולט ביחס לתהליך, שאינו קשור בהכרח למעבר למחיר האחיד – ועל כך יוכן מענה לרשות המים. למעשה, במצב בו, אין יותר מחסור במים, והמחסומים היחידים לצריכתם הוא עלותם הגבוהה ובחלק מהחקלאות חוסר כושר הולכת המים, אין מקום יותר למדרגות ששררו מאז הוחל בקיצוץ בהקצאות המים לחקלאות.

יש לציין עוד, כי רשות המים הציעה לקראת השנה הבאה, העלאת מחיר גבוהה יותר, שמשמעותה היתה הפרה בוטה של הסכם המים. סיכול רצון זה, הסתכם בסופו של דבר בהחלטה של מועצת רשות המים, על חידוש מידי של בדיקת כל עלויות ההפקה והאספקה של המים לחקלאות (כולל מים מותפלים) – בדיקה אותה אנו דורשים כבר מזה כשנה וחצי, והיא איננה מתבצעת בשל חוסר שיתוף פעולה של חברת "מקורות". עוד נכון "קרוב" לא קל בגזרה זו.

היטלי ההפקה המושתים על הפקת המים הפרטית נותרו ללא שינוי, אולם בדברי ההסבר של רשות המים ביחס לתעריפי "מקורות" מצויין כי ביטול תעריפים מדורגים צפוי גם לגבי ההיטלים. למיטב ההבנה, השיקולים בקביעת היטלים שונים על פי הכמויות נקבעת מתוך שיקולים שונים, ופרט

לזה, כל שינוי שתיזום רשות המיס, ראוי שיעשה בדיבור ישיר עם המפיקים.

התעריף האחיד לעומת התעריפים המדורגים ששררו בפועל מיולי 2013 ואלו שהיו נקבעים ללא הפעלת המחיר האחיד הם : שקל/מ"ק

בטיוטת הכללים של רשות המיס	תעריף מ-1 ינואר 2014	תעריף תיאורטי מ-1 ינואר 2014	תעריף מ-1 יולי 2013	
2.151	2.146	2.116	1.969	מחיר א'
		2.382	2.232	מחיר ב'
		2.917	2.762	מחיר ג'

2. מי שפד"ן

תעריף מי השפד"ן מתעדכן בתחילת השנה גם כן על פי מדרגת הייקור המתחייבת מהסכם המיס, ועוד עדכון המדדים. מכיוון שיישום הסכם המיס חל על תעריפי השפד"ן מוקדם יותר מזה של המיס השפירים, מדרגת הייקור הנוכחית היא כבר שישית מתוך שבע מדרגות ייקור.

התעריף הצפוי ל-1 בינואר 2014, ומחיר היעד המעודכן, הם כלהלן : שקל/מ"ק

תעריף יולי 2013	תעריף ינואר 2014	מחיר יעד במחירי ינואר 2014
1.026	1.075	1.107

3. מיס מליחים

תעריפי המיס המליחים, נקבעים גם כן על פי הסכם המיס, ולכן עדכונם לתחילת השנה כולל מדרגת ייקור חמישית מתוך שבע, ועוד עדכון מדדים. כללי רשות המיס מפרטים את מחיר הבסיס, ממנו נגזר התשלום בפועל על פי רמת האיכות של המיס.

תעריף הבסיס לינואר 2014 וזה הצפוי (במחירי ינואר 2014) בשנתיים הבאות הם כלהלן : שקל/מ"ק

1.263	יולי-13
1.323	ינואר-14
1.371	ינואר-15
1.418	ינואר-16

4. מי קולחין

תעריף מי הקולחין איננו חלק מהסכם המים, ורשות המים מנסה מאז השנה שעברה לקבוע תעריפים גבוהים, שיתאימו, לטענתה לעלות "מקורות" בהפקת מים אלו.

החלטת מועצת רשות המים בשנה שעברה, הסתכמה בהעלאה של התעריפים, אולם בהצגה מפורטת יותר של הסוגיה – כולל הסיכוי של החקלאים לקלוט מים נחותים במחיר גבוה.

המחירים בשנת 2013 לעומת התעריפים המוצעים לשנה הבאה הם: שקל/מ"ק כלומר – ללא שנערכה הידברות עם החקלאים במהלך השנה, רשות המים חוזרת לתוכניתה הקודמת וקובעת מסלול ייקור של מים אלו עד שנת 2017 – בה התעריף למים שלישונים אמור להגיע עד 1.265 שקל/מ"ק – המשקפים לדעת הרשות את עלות הפקת המים בחברת "מקורות" בניכוי העלות החלופית של שפיכת המים לנחלים.

על ניסיון חוזר זה יש לענות בשני נימוקים:

1) באם החברה הלאומית למים איננה מסוגלת להפיק את המים הנחותים הללו אלא בתעריפים גבוהים שאינם תואמים את ערכם, מן הראוי היה לשקול העברת המתקנים לידיים פרטיות, שמן הסתם יעשו זאת ביעילות טובה יותר.

2) בתעריפים שמציבה רשות המים, חלקם הגדול יהפוך ללא כדאי לחקלאים. פרט לאחריות הממלכתית לסכנה של הברת שטחים נרחבים, רשות המים עלולה לעמוד אכן בפני ברירת המחדל השניה של שפיכת המים לנחלים וליים תחת הפנייתם להשקיית השדות.

להלן התעריפים הנקובים בטיוטת הכללים:

	יולי-13	ינואר-14	הייקור
להשקיה ללא מגבלות	0.961	1.037	8%
להשקיה מוגבלת	0.826	0.892	8%

5. מים ביתיים למרחב הכפרי

כזכור, כבר בתחילת 2013, רשות המים פתחה פער גדול בין תעריפי המים אותם משלמים תאגידי המים לאלו הנכפים על הישובים במרחב הכפרי, שאינם נתונים לחוק תאגידי המים והביוב. נושא זה אותגר על ידי הגשת בג"צ, שלמצער יידון רק באפריל 2014.

סט התעריפים המוצע לתחילת שנת 2014, מעלה את התעריפים אותם ישלמו הישובים לחברת "מקורות" (ובהתאם גם היטלי ההפקה הפרטית), ומוריד את המחיר האחיד אותם ישלמו צרכני המים הסופיים. תהליך זה, מצמצם עוד יותר את הפער הנותר לישוב בטיפול הנדרש במערכות המים.

יש לציין, שבעוד שרשות המים מציעה החמרה קשה בהיבט זה, מתקיימים ברקע דיונים מול אגף האסדרה ברשות המים, על פיו ההתיישבות תיכנס להליך שינוי גדול במבנה ניהול המים הביתיים ביישובים – כולל הסכה עקרונית שיש לקבוע את תעריפי רכישת המים בהתאם לעלויות הטיפול בחלוקתם בתוך היישובים – כמקובל לגבי התאגידים. כנראה שמתרחש אחד מהשניים – או חוסר תיאום בתוך הרשות, או שקביעת דיוני הבג"צ עד לאפריל 2014, הביאו להנחה כי שיטת "המקל" ראויה יותר להתיישבות. בכל מקרה, הצעה זו רחוקה מאוד למהוות צעד בונה אמון של ההתיישבות מול רשות המים.

שינוי התעריפים המשולמים ל"מקורות" בשער הישוב הם:

ללא מע"מ	תעריף יולי 2013	תעריף ינואר 2014	הייקור
כמות מוכרת	2.573	2.645	2.8%
מעל הכמות המוכרת	7.038	7.117	1.1%

המחירים לצרכנים הסופיים של המים הביתיים מינואר 2014 ובהשוואה ליולי 2013, הם: שקל/מ"ק

כולל מע"מ	תעריף יולי 2013	תעריף ינואר 2014	השינוי
כמות מוכרת	5.684	5.578	-1.9%
מעל הכמות המוכרת	11.121	10.913	-1.9%

מחישובים שערכנו, בהנחה מקילה של התפלגות הצריכה של הכמות המוכרת וזו שמעבר לה של 50:50, היתרה הנותרת ליישוב לכיסוי ההוצאות הכרוכות בחלוקת המים ואחזקת מערכות המים יורדת עם קביעת תעריפים זו בשיעור של 14%!

נותר רק לומר, כי הרצון להביא את היישובים לחדלות יכולת ניהול של מערכות המים שבבעלותם על ידי רגולציה קשיחה, אינו ראוי בלשון המעטה.